

Léčba kožních nádorů radioterapií

Kubecová M.

Ambruš M.

Radioterapeutická a onkologická klinika
3.LF UK, FNKV Praha

2016

Management I

- Histologie
- Biologické chování nádoru
- Lokalizace
- Velikost
- Celkový stav pacienta
- Primární nádor x recidiva

Management II

- **Radikální :** basocelulární karcinom
spinocelulární karcinom
lymfom
Kaposiho sarkom
sarkom (pooperační)
- **Paliativní :** maligní melanom
kožní metastázy

Indikace aktinoterapie

- Nádory lokalizované na nose, rtech, očních víčkách (větší než 5mm), uších
- Nádory většího rozsahu event. s fixací ke spodině
- Recidivující nádory po předchozím chirurgickém zákroku
- Pacient odmítne operaci, event.k.i.operace
- **Pooperační** - nádor nebyl odstraněn zcela, řez veden nádorem, malý lem

Kontraindikace aktinoterapie

- Nespolupracující pacient
- Akutní zánět v ozařované oblasti
- Předchozí ozáření vysokou dávkou v dané oblasti
- Děti, mladiství (relativní)

U nádorů v těsné blízkosti kosti či chrupavky byla dříve RT k.i. - nyní popřeno výsledky léčby.

Techniky RT kožních nádorů

- **Teleterapie** (zevní aktinoterapie) :
elektrony (využití různé energie)
ortovoltážní terapie (menší OK, rtg)
- **Brachyterapie** :
muláže (povrchová)
intrakavitární (do dutin)
intersticiální (do tkání)

Volba užité metody radioterapie závisí :

- Na velikosti tumoru
- Na hloubce invaze
- Na lokalizaci

Teleterapie

- Indikace : u větších tumorů
při hlubší invazi
v oblasti nerovných povrchů
- Možnost vykrývání (př.oblast očí)
- Nutnost bolusu při ozáření elektrony
- Delší ozařovací cyklus (více frakcí oproti brachyterapii)

Brachyterapie

Intersticiální :

- při hlubší invazi tumoru, kdy nestačí povrchová
- např.karcinom rtu
- plastické hadičky, jehly
- lokální anestezie, celková anestezie

Intraluminální :

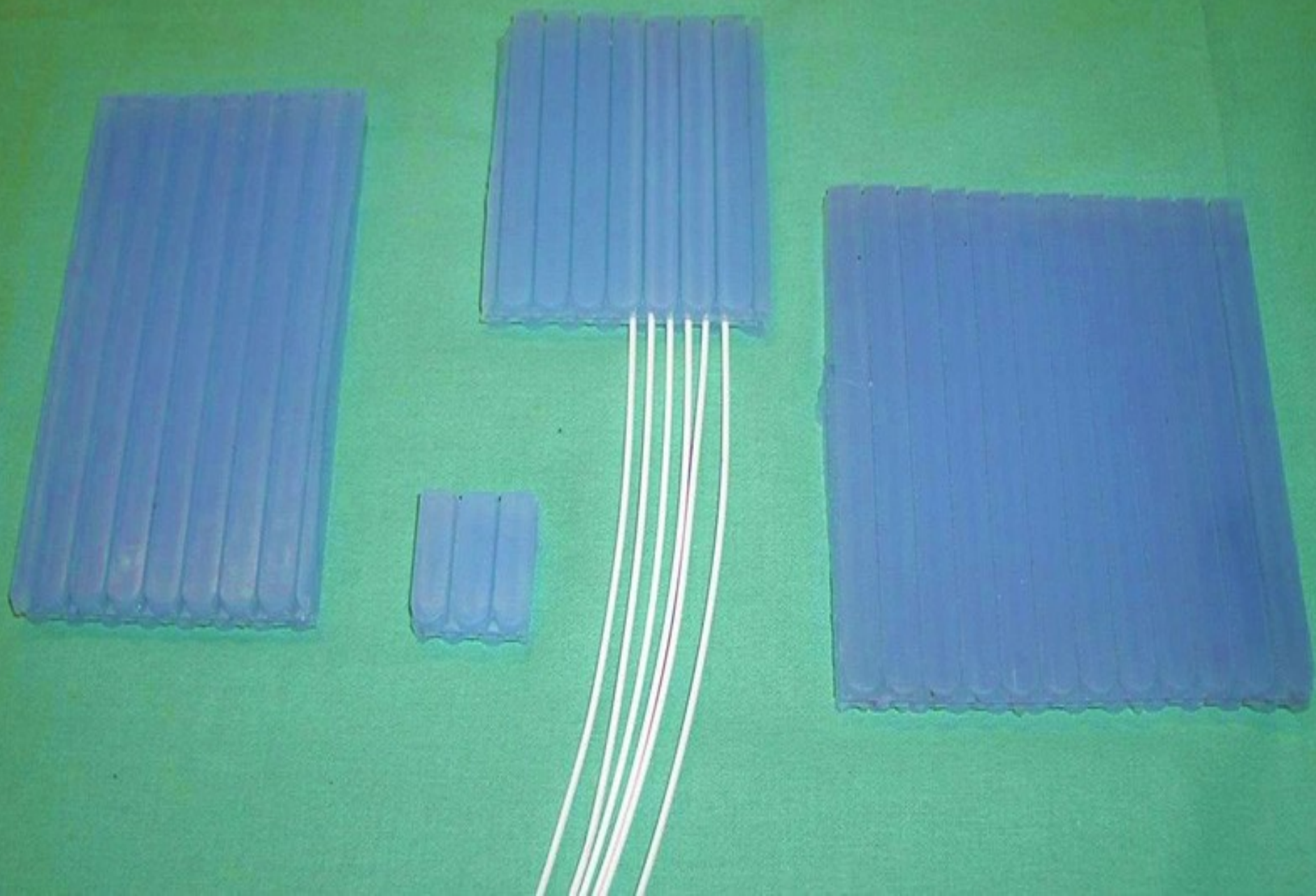
- např.dutina nosní, zevní zvukovod
- nutná přesná poloha zdroje (centrální)

Povrchová :

- nejčastější, muláže

Povrchová brachy - muláže

- Automatické afterloadingové ozařovače
(Ir 192, Cs137 – gama zářiče)
- HDR (krátký ozařovací čas, nutnost více frakcí, možnost ambulantního provedení)
- Nejčastější frakcionace :
10 x 4,0 Gy/povrch, 15 x 2,5-3,0 Gy/povrch,
8x5,0 Gy/povrch
- Speciální nosiče (originální, modelované)
orfit, expandovaná silikonová guma

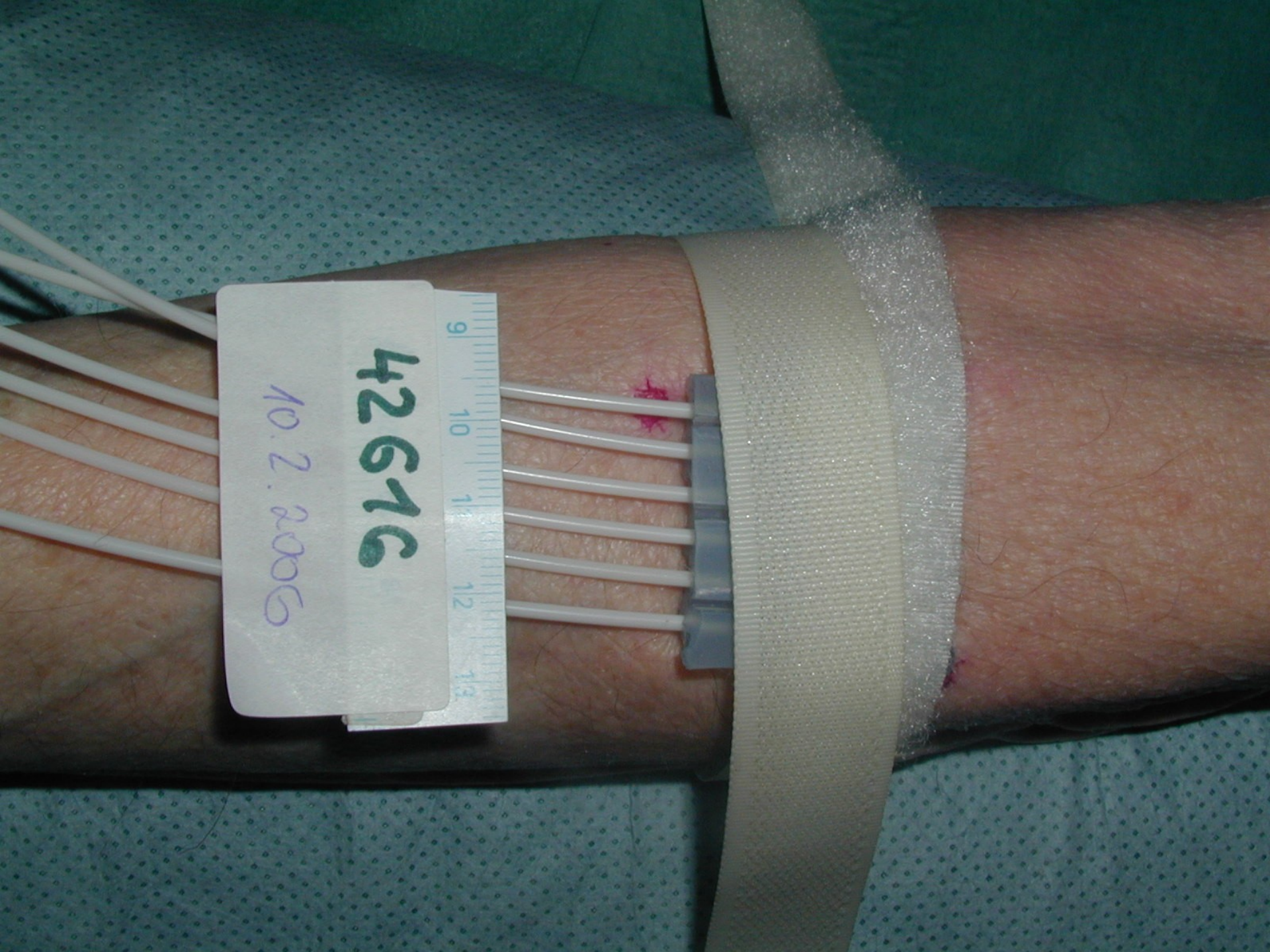

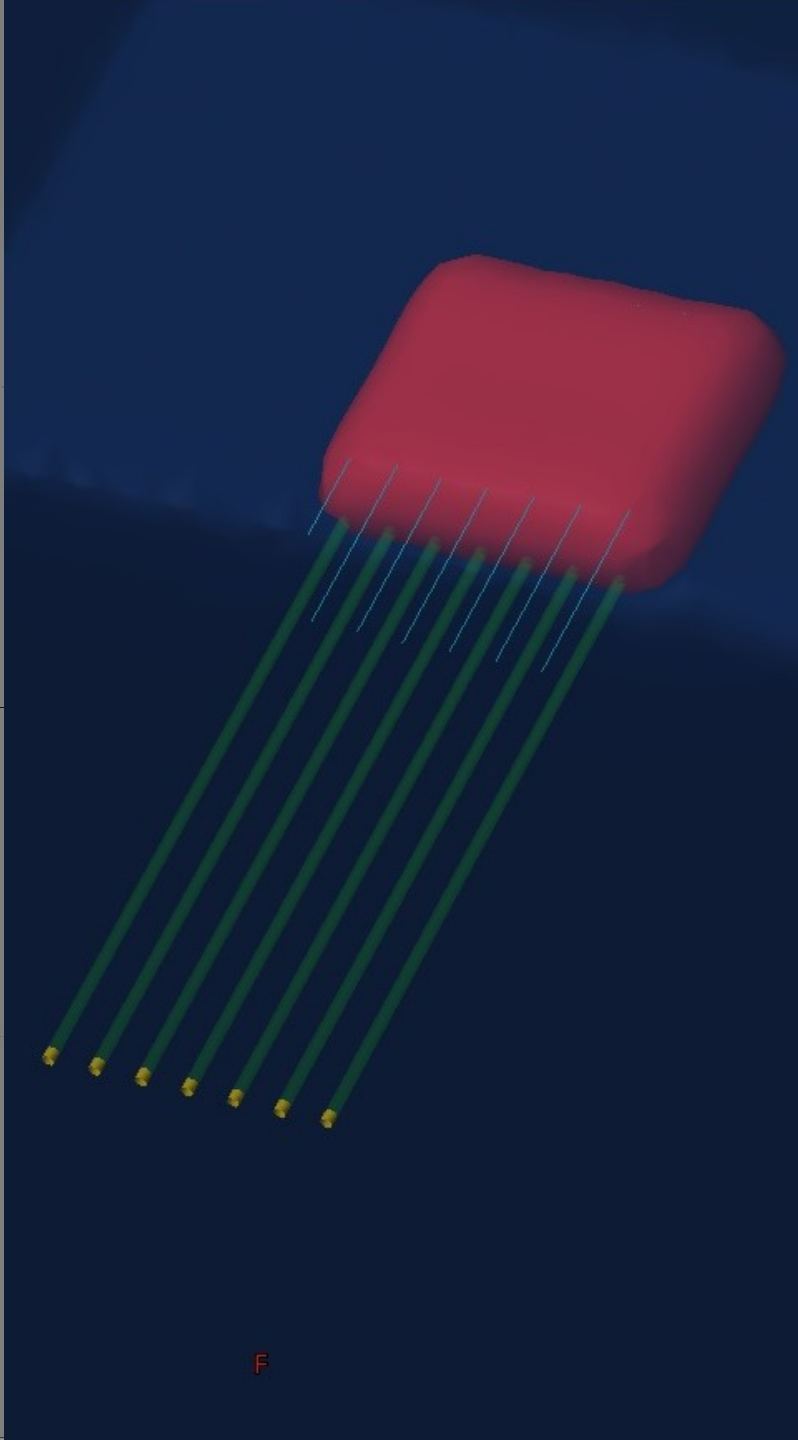
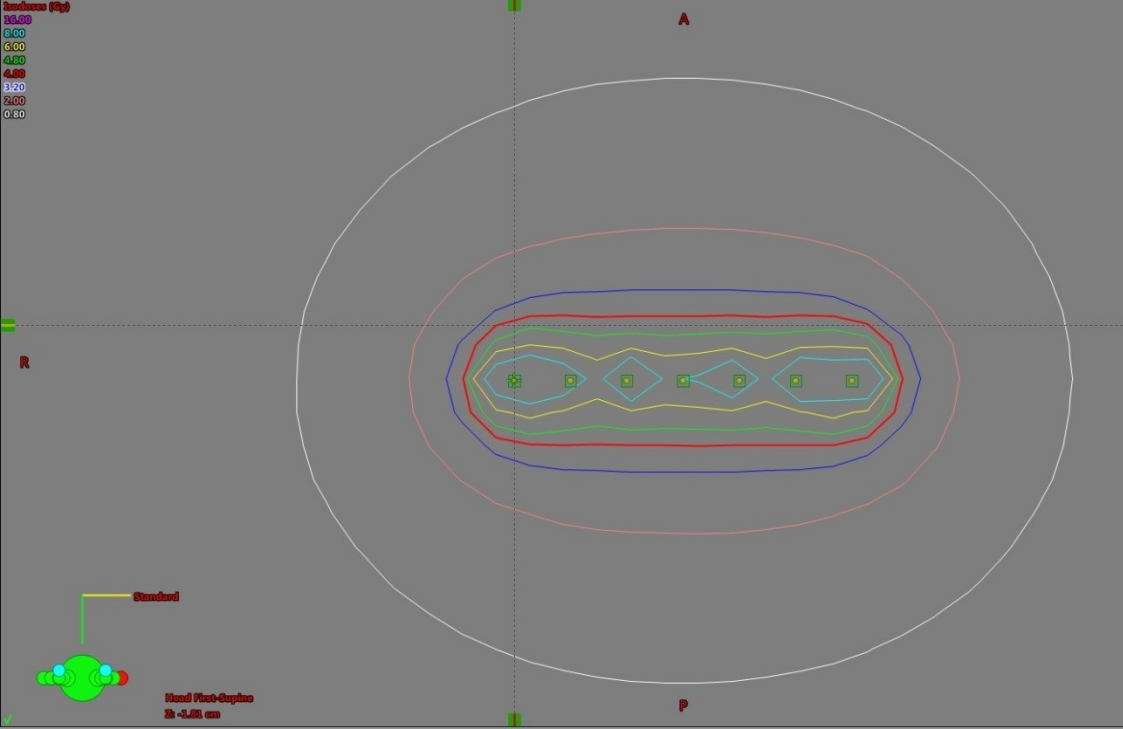
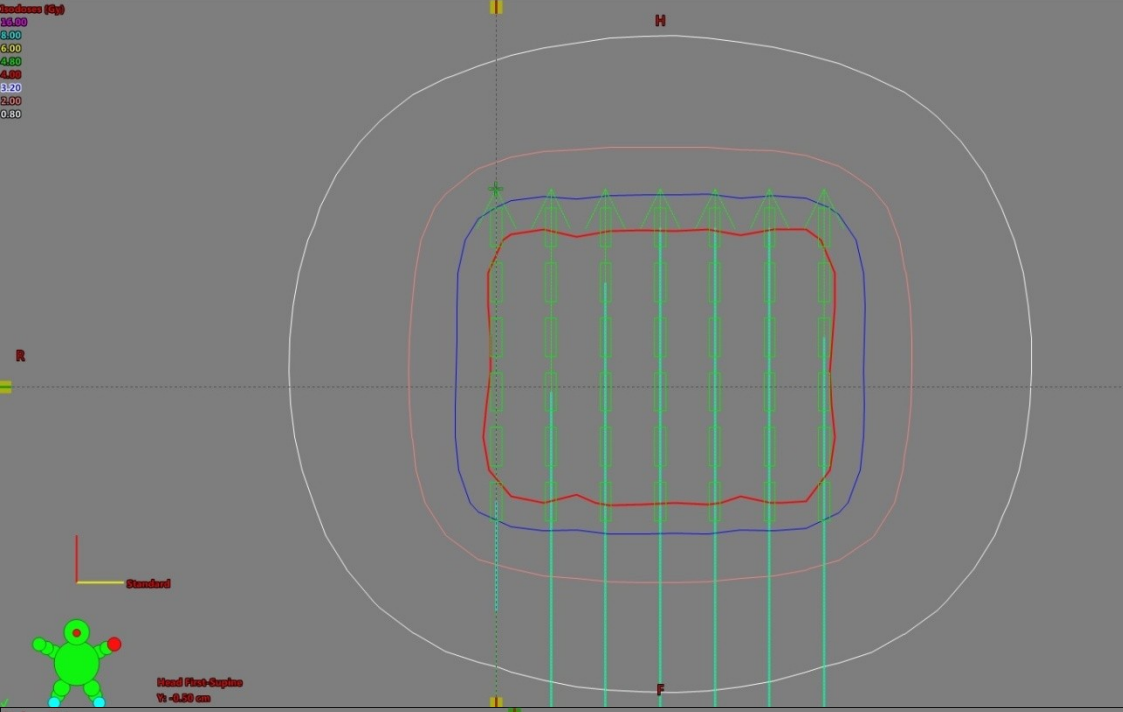

4261C

10.2.2005

9 10 11 12 13

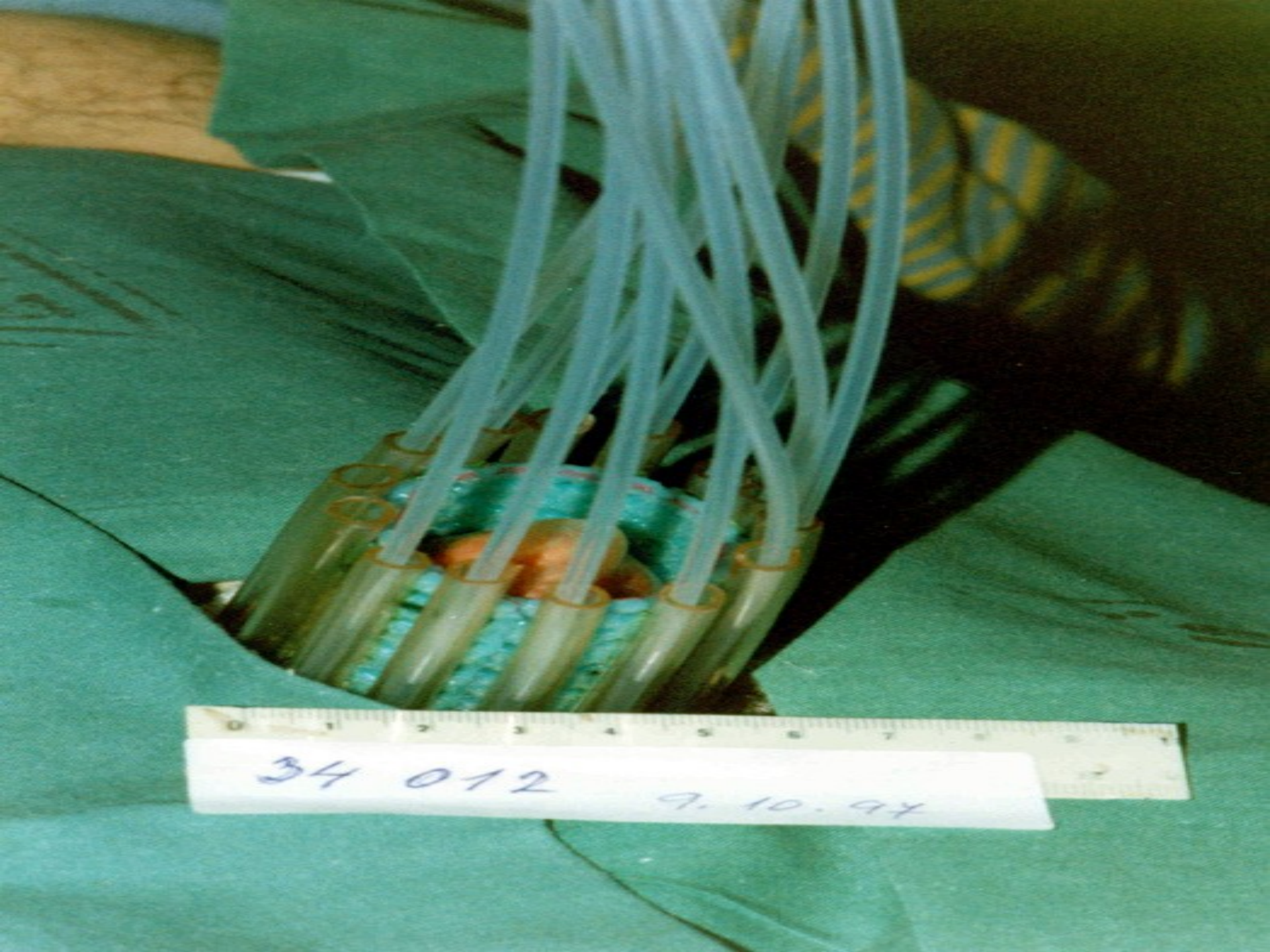

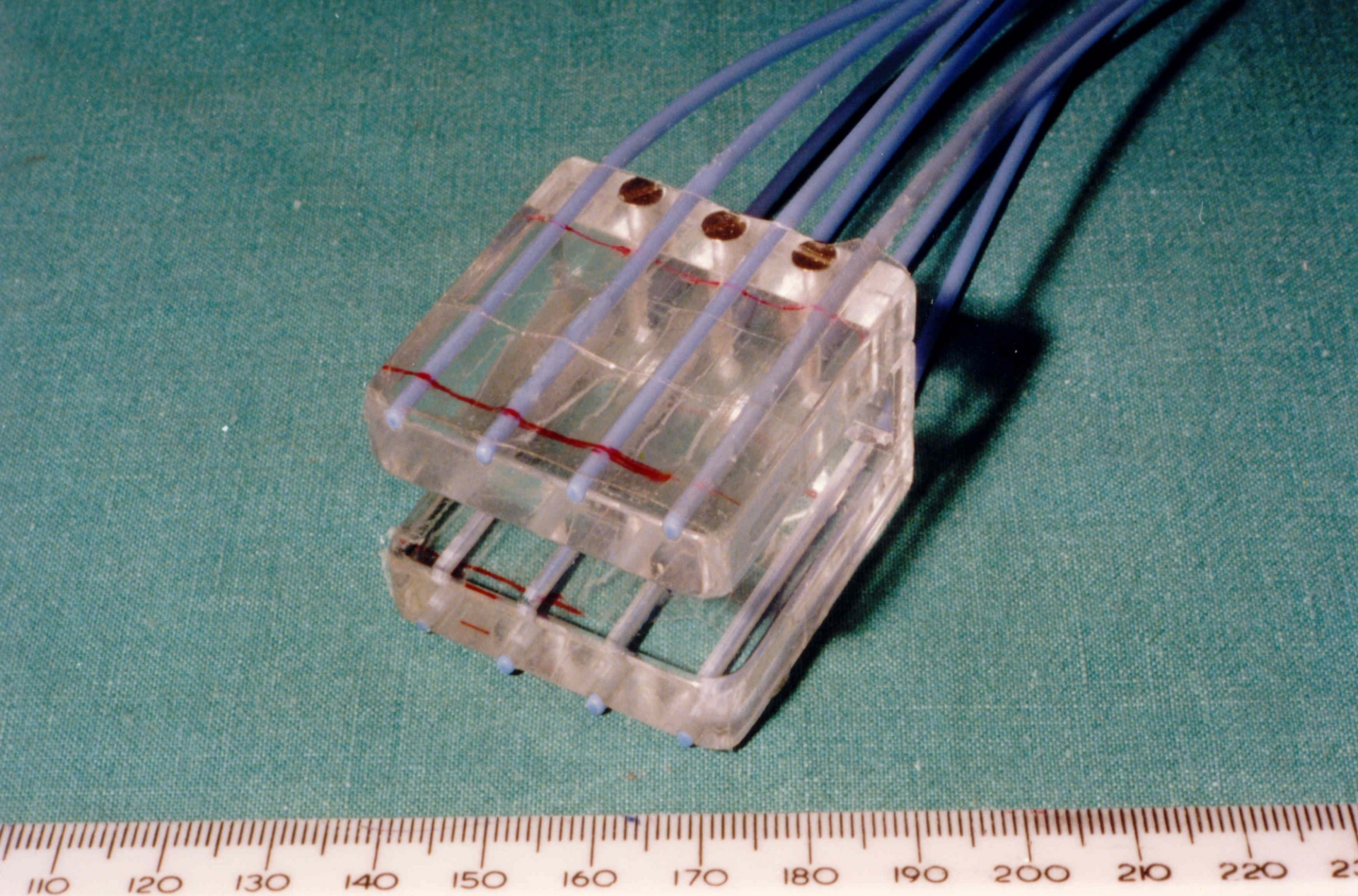

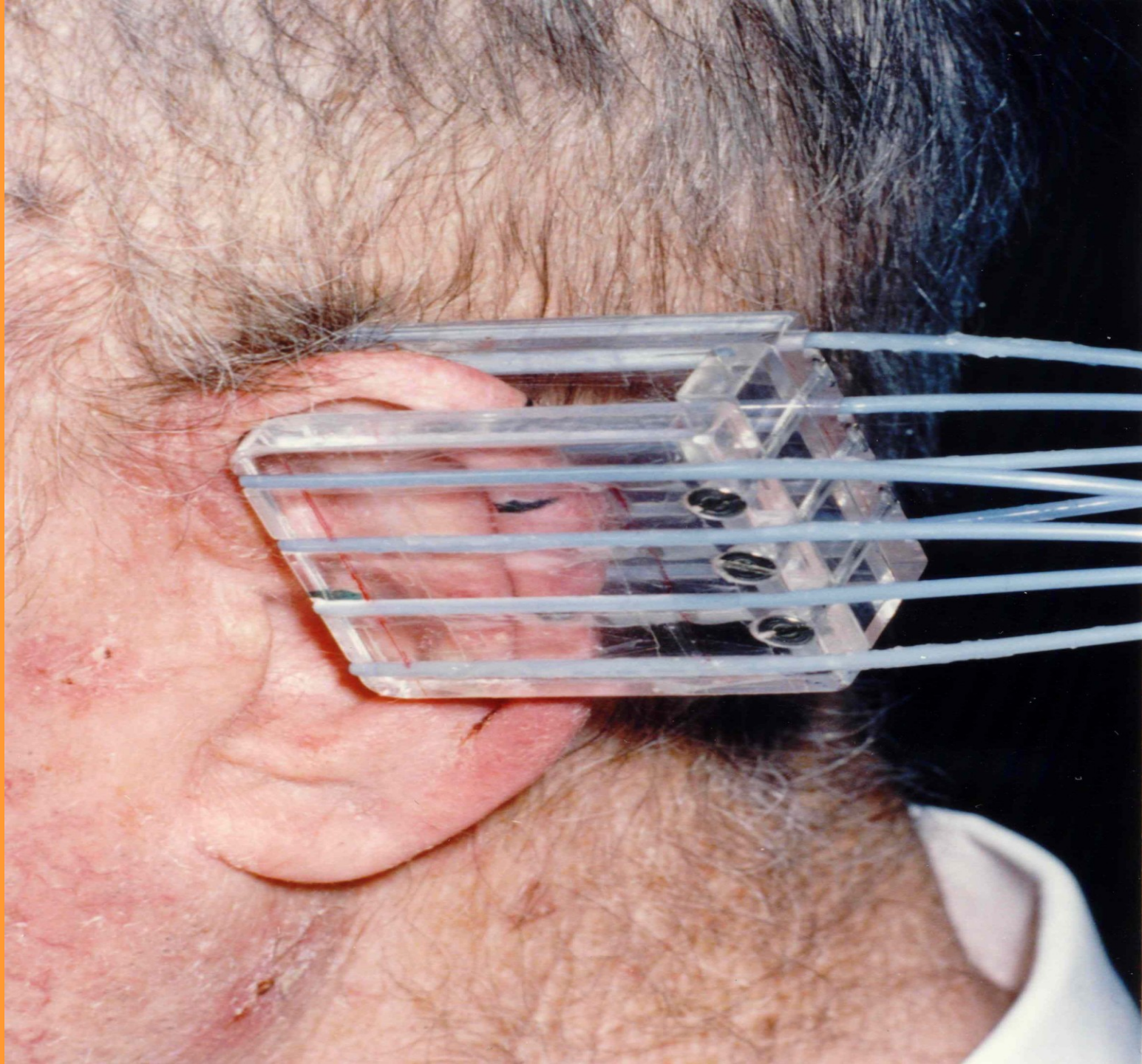
34 012 9.10.97

53-22

Brachyterapia

- LDR (low-dose-rate)
0,3 – 2,0 Gy /hod
- MDR (medium-dose-rate)
2,0 – 12,0 Gy /hod
- **HDR** (high-dose-rate)
12,0 a více Gy /hod

HDR povrchová brachyterpie

- je velmi jednoduchá pro pacienta
- jedna frakce ozáření trvá několik vteřin až minut (v závislosti na velikosti ložiska, velikosti dávky a stáří zdroje)
- využití HDR umožňuje aplikovat dávku ve zkráceném časovém režimu, který je vzhledem k vysokému věkovému průměru pacientů výhodný

40548
3.5.2004

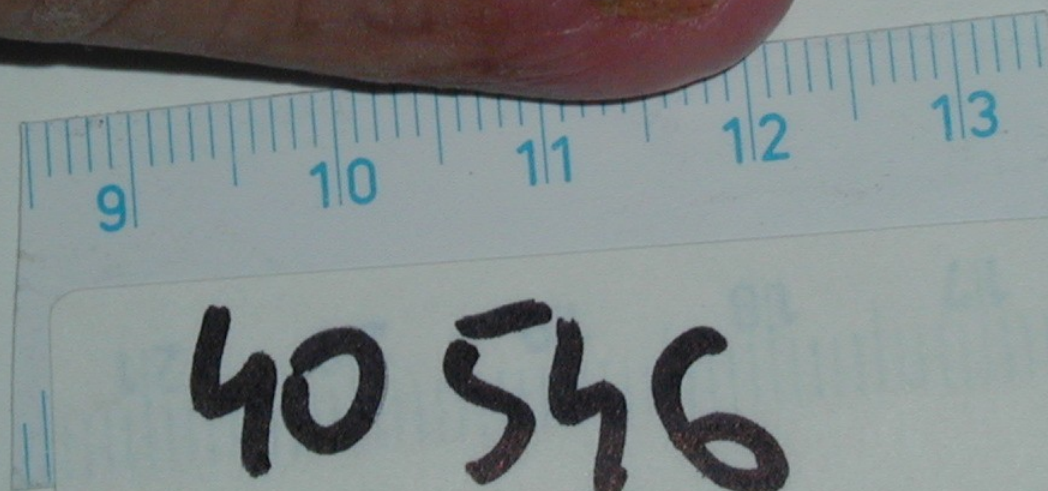

GAMMAMED®12i

40540
3-9-2008

40 546

31.5.2004

Komplikace RT - časné

v průběhu RT, bezprostředně po jejím skončení,
u HDR s latencí 2 týdnů, odezní do 4-6 týdnů

- G1/ slabý erytém, epilace, suchá deskvamace, snížené pocení
- G2/ výrazný erytém, ložisková vlhká deskvamace, mírný až střední edém
- G3/ splývající vlhká deskvamace, výrazný edém
- G4/ ulcerace, krvácení nekróza

Komplikace RT - pozdní

za 6 měsíců i více, protrahované hojení, často irreverzibilní

- G1/ náznak atrofie, změny pigmentu, částečná ztráta vlasů
- G2/ ložisková atrofie, mírné až střední teleangiectazie, úplná ztráta vlasů
- G3/ výrazná atrofie, výrazné teleangiectazie
- G4/ ulcerace

Jak snížit % komplikací a recidiv?

- správná indikace
- optimální celková dávka
- frakcionace (více malých frakcí)
- správná hloubka aplikované dávky
(s ohledem na lokalizaci – síla podkoží, stav cévního zásobení, atrofie kůže)
- dostatečně široký bezpečnostní lem

Jak snížit % komplikací a recidiv?

- přesné umístění nosiče a jeho upevnění na ozařovanou lézi (body na kůži během RT, ozařovací masky)
- vykrývání očí
- poučení pacienta o správném ošetřování (lok.oš.mastí, nemáčet zbytečně, chránit před mechanickým drážděním a slunečním zářením aj.)

42616

9

10

11

12

13

10 7 2005

Závěr I

- RT kožních nádorů má velmi dobré terapeutické výsledky
- Lokální kontrola :

Tu do 1cm – 97% basaliomů /	91% spino
Tu 1 - 5cm – 87% basaliomů /	76% spino
Tu nad 5cm – 87%basaliomů /	56% spino

220221-115

10.7.2002

38562

26.8.02

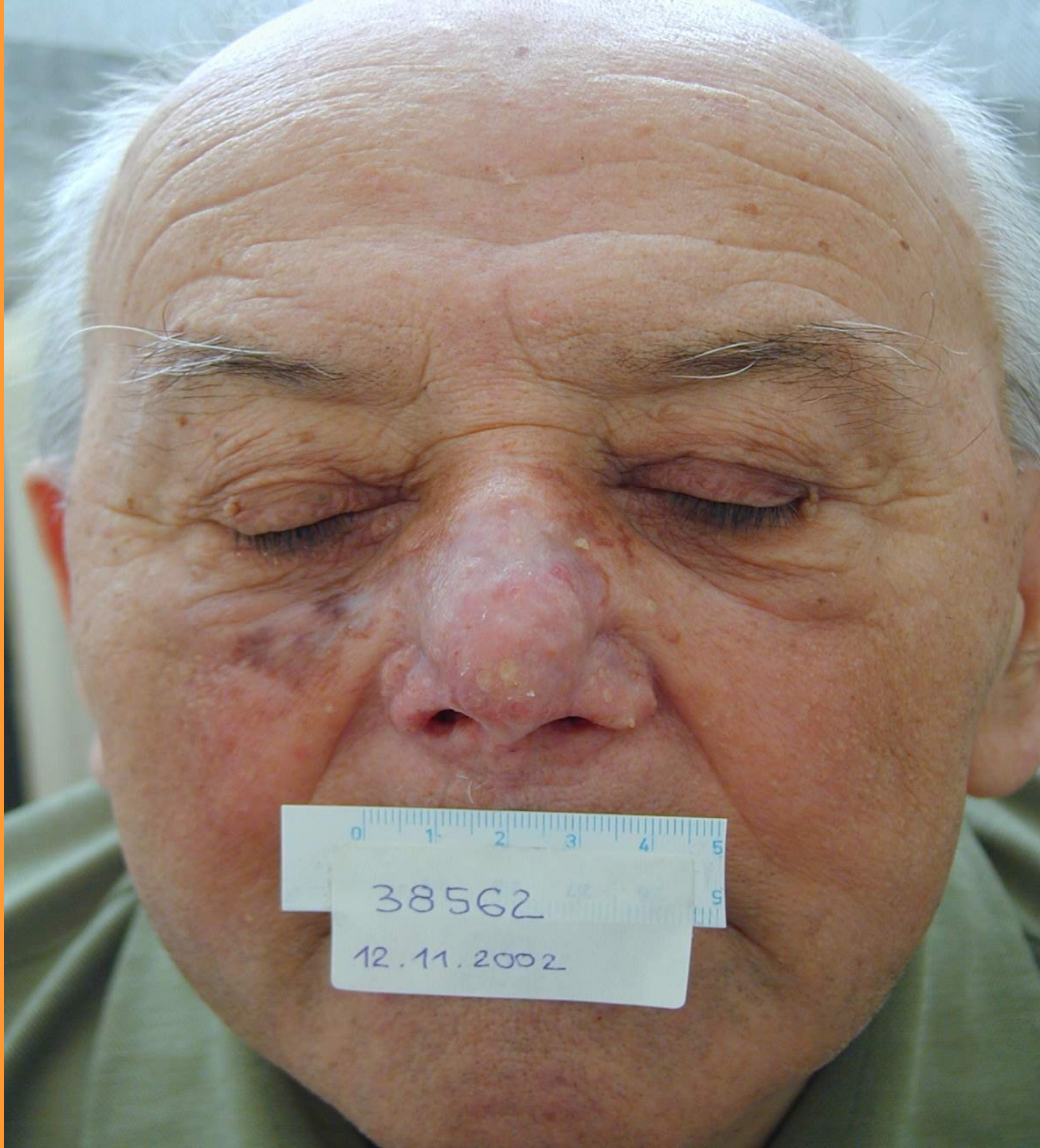

38562

4.10.2002

38562

12.11.2002

Závěr II

- Nutnost týmové spolupráce (primární indikace)
- Nutnost dispenzarizace odléčených pacientů
- Onkologické centrum
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady

